

Krigen om narrativet

av Andrea Tveekrem Strømskag , Medieviter. Tidl. styremedlem i Palestinakomiteen i Norge. Først publisert i Dagsavisen 26. mai 2021.

Det er provoserende å se at mediedekningen først kommer når Hamas svarer på Israels eskalering av okkupasjonen.



Andrea Tveekrem Strømskag

Israels okkupasjon av Øst-Jerusalem har eskalert, og i sosiale medier har mange belyst vestlig medias bias. Lesere verden over har poengtert hvordan medier hovedsakelig dekker enkelthendelser som Hamas sine raketter mot Israel, at begreper som «konflikt» brukes i stedet for «okkupasjon, og den stadige mangelen på historisk kontekst.

Amerikanske og britiske medier har blitt kraftig kritisert for å promotere et Israelsk bias på bekostning av det palestinske perspektivet. BBC har faktisk mottatt så mange klager at de måtte sette opp en egen nettside.

I en undersøkelse fra Glasgow Media Group testet de britisk mediedekning på en fokusgruppe, og resultatet var

sjokkerende, men ikke overraskende. Deltakerne forsto ikke at Israel okkuperer Palestina, men satt igjen med inntrykk av at det var palestinerne som uprovosert angrep Israel.

Man kan si at det israelske narrativet har vært mer suksessfullt enn det palestinske.

IDF har tidligere kritisert norsk media for å være «de verste i verden» til å promotere anti-israelsk dekning. I masteroppgaven min i politisk kommunikasjon analyserte jeg norsk medias dekning av The Great March of Return og dekningen er i hovedsak ensidig.

Ikke overraskende er den vanligste formidlingen som formes i norsk media å støtte et israelsk narrativ, samtidig som Hamas settes opp som den onde motparten til «Midtøstens eneste demokrati».

Da israelsk politi for et par uker siden angrep troende utenfor klippemoskeen valgte VG å rapportere om «kamper» hvor politi og «demonstranter» «barket samene (sic)». De valgte også å rapportere om hvordan Israel «gjengjelder» palestinsk vold.

Manifestering av slik ordbruk over tid former narrativet til å rettferdiggjøre Israels okkupasjon og voldsbruk.

For oss som følger situasjonen i Israel og Palestina jevnlig, er det provoserende å se at dekningen først kommer når Hamas svarer på Israels eskalering av okkupasjonen. Selv om vold aldri kan rettferdiggjøres, er den historiske konteksten viktig for å forstå hvorfor Hamas oppsto – som en motstand mot okkupasjon og systematisk undertrykkelse.

For en som ikke kjenner til historien, men leser norske avisers dekning, vil det framstå som Hamas er en ond terrororganisasjon som uprovosert sender raketter mot sivile i Israel. Så enkelt er det ikke og dette narrativet må utfordres.

Vi som leser norsk media trenger også å vite om den over 70 år lange israelske okkupasjonen av Palestina og voldens historie mot palestinerne. For den daglige og etter hvert normaliserte trakasseringen og segregeringen av palestinere er ofte utelukket i norsk nyhetsrapportering.

Forskning viser at hvor ofte noe omtales i mediene, hvilke ord som blir brukt og at nyhetsdekning inneholder historisk kontekst er sterke faktorer i å forme narrativ. I tillegg er kildene som brukes viktig. Hvem får uttale seg?

Forskning viser at hvor ofte noe omtales i mediene, hvilke ord som blir brukt og at nyhetsdekning inneholder

historisk kontekst er sterke faktorer i å forme narrativ. I tillegg er kildene som brukes viktig. Hvem får uttale seg?

Vil IDF's (Israel Defence Forces) talsperson ha den samme oppfatningen av en hendelse som en humanitær organisasjon som befinner seg på bakken i Gaza? Det åpenbare svaret på dette er nei.

I dekningen av en 73 år lang okkupasjon er det selvfølgelig umulig å få med alt. Men innrammingen av en nyhetsartikkel kan spille ned viktige stemmer eller hendelser ved å la være å nevne de eller bruke andre beskrivende ord. Ord som «konflikt» og «krig» må erstattes med «okkupasjon» for å skape et mer virkelighetsnært bilde.

Kanskje er det mangel på kunnskap som gjør mediedekningen så ensidig, uansett er det et redaksjonelt ansvar. For det er ikke tvil om at dette er et institusjonelt problem, når okkupasjonen har blitt referert til som en konflikt i norske medier over mange år. Men de utelukker å forklare at grunnlaget for konflikt mellom israelere og palestinere er okkupasjonen.

Motsetningen til medienes partiskhet er ikke å være nøytral når demokratiske verdier og fundamentale menneskerettigheter er under angrep. Målet bør være rettferdig rapportering av hendelser som reflekterer verdiene i det norske samfunnet.

Skal våre verdier ha grunnlag i menneskerettigheter og rettferdighet? Det håper jeg virkelig. Men der har norske medier en lang vei å gå.